

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 „ — „
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt 60 kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 12 frt — kr.
 Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, február 14.

† Kálnoky Gusztáv gróf.

Másfél évtizeden át az európai diplomáciának egyik vezéralakja, monarchiánk külügyeinek biztos kezű és nagy tekintélyű vezetője volt az a férfi, kinek váratlan halálhírére hozza egy brünni távirat.

Andrássy Gyula örökségének, a hármas szövetségnek biztosítása, a békének fenntartása képezték az ő politikájának irányelvét. Mindkettő sikerült is neki.

Minden alkalmat felhasználta a hármas szövetség megszilárdítására. Mikor Európa békéje már csak egy hajszálon függött — Kálnoky indítványára publikálták a hármas szövetségnek okmányait a szövetséges államok négy fővárosában és ez megtette a várt hatást, a félig kihuzott kard visszahullott hüvelyébe, Európa békéje meg lett óva.

Diplomata volt a szó teljes értelmében, de e mellett őszinte, jellemes ember, ki a politikában is elengedhetetlen feltételnek tartotta a tisztességet. Jellemző e tekintetben bukása is, mely nem vált szégyenére.

A magyar olvasó közönség nagyon jól emlékszik még erre a dologra. A Bánffy kormánynak nem tetszett a pápa követének, Agliardi nunciának magyarországi utazása. Pedig ők maguk hívták ide. A vendéglátásnak legegységesebb követelményeit sem respektálták vele szemben. Még u. i. haza sem ért, már is megtámadták őt. A belügyekre való avatkozás

látszatának látszatánál (Bánffy kijelentése) egyebet ugyan nem tudtak felhozni ellene, mégis elégtételt követeltek. És Bánffy ki is jelentette, hogy meg van az elégtétel: a nuncius távozik Bécsből, aziránt a jegyzék már elment Rómába a pápához. És kisült, hogy Agliardi marad, a jegyzék ma sem ment el Rómába. Kálnoky kész volt inkább lemondani, mintsem tovább is együtt szolgálni Bánffyval.

A magyarok rokonszenvét különben nem igen tudta megnyerni Kálnoky gróf. Azt a vezérszerepet, amire Andrássy alatt jutott Magyarország a monarchia külügyeiben is, Kálnoky gróf alatt elvesztette országunk. Igaz, hogy a magyar delegáció ennek dacára mindig szörnyű dicsőriádokat zengett és egyhangú bizalmat szavazott neki, — de hát akkor azt követelte a szabadelvű pártérdek. A magyar delegációnak ez szabja meg az irányt.

Az utolsó évben mégis megtámadták a magyar delegátusok a hatalmas külügyminisztert azért, mert nem lép fel erélyesen a Romániából jövő izgatások ellen. Ezt ugyan azelőtt is jól tudták a delegátusok, hogy mégis csak 1894-ben merték ezért megtámadni, az a tény magyarázza meg, hogy a külügyminiszter nem akarta támogatni a magyar kormány egyházpolitikáját.

Gróf Kálnoky Gusztáv Zsigmond (kőröspataki báró) 1832. december 29-én született Lettowitzban, Morvaországban, az eredetileg magyar család morvaországi ágából. Tanulmányai bevégezése után katonai pályára lépett és 1854-ben főhadnagy lett a 2-ik huszárezredben.

Csakhamar azután diplomáciai szolgálatba lépett és előbb attasé volt a müncheni osztrák követségnél, majd a berlininél. 1860-ban követségi titkár volt Londonban.

Londonban volt 1870-ig, amikor Rómába, 1874-ben Kopenhágába és 1880-ban Szent-Pétervárra neveztek ki, mind a három helyre mint követet, 1879-ben tábornagyi rangot nyert. 1881-ben, Haymerle halála után, november 21-én kelt királyi kézirattal az osztrák-magyar monarchia külügyminiszterévé neveztek ki 1888-ban megkapta a Szent-István-rend nagykeresztjét. Mint diplomatának érdeme volt az európai béke megszilárdítása és a hármas-szövetség fenntartása.

1894. óta többször megtámadták. Így az 1894-iki magyar delegációban erősen megtámadták a romániai erős magyarelles agitációk megtűrése miatt 1895. május elején ellentétbe jutott Bánffy Dezső magyar miniszterelnökkel annak Agliardi pápai nuncius utazását illető országgyűlési nyilatkozata miatt. Ez az ellentét okozta Kálnoky bukását: május 16-án ugyanis lemondott állásáról.

A király ez alkalommal nagy kegygyel emlékezett meg Kálnoky szolgálatairól és neki a Szent István-rend gyémántokba foglalt jelvényeit adományozta.

Az alsó-lendvai választás. Zalavármegye központi választmánya az alsó-lendvai választást február 26-ára tűzte ki. Választási elnöknek dr. Izsó Ferencz, szavazatszedő küldöttségi elnöknek Tóth István, csáktornyai tisztartó küldetett ki.

A „TISZANTÚL“ TARCZAJA.

Hogy véntülünk.

Irta: Kincs István.

Hideg tél a szabadban, pásztoróra a szobában. Künn sivitó szél hordja a kavargó fehér pelyheket, benn csöndes suttogás ad nevet a szerető szív érzelmeinek. A menyasszony horgolással babrál, a vőlegény meg fontoskodó komolysággal eresztgeti a czérnát hosszabbra és hosszabbra a választotta ölében nyugvó gombolyagról.

Az ajtón kívül mintha kopogna valaki.

— Szabad — szól Kender Irma fejét kissé fölvetve.

Az ajtó megnyílik s azon a levélhordó lép be. Nyitott levelet hoz, olyat, melynek borítékján csak krajczáros bélyeg van.

Elemér Sándor átveszi s bontani kezdi. Irma kíváncsian hajol le vőlegénye mellé. Az arc az arcot éri, a fürtök deleges érinkezésbe lépnek, lehellelük szinte egybeolvad s így olvassák végig a rózsaszínű nyomtatványt, mely semmi más, mint egyszerű báli meghívó.

Végig olvasták s megint újra kezdik. Olyan mindennapi közönséges dolog s őket mégis

érdeklí; boldogak, hogy azt így egymás mellett olvashatják. Künn sir a szél, benn csak két szerető szív dobog.

Elvégezték, kielégítették kíváncsiságukat s hogy Irma fölemeli fejét, kedves mosoly ül piros ajkain.

— Nos? — kérdé azután hirtelen jegy-séhez fordulva — mit gondolsz, Sándor, elmegyünk?

— Nem megyünk — volt a kedves válasz, a férfi is elkívánta Irma édes mosolyát.

— Jó, hát ne menjünk — hagyta rá ez sokat mondó tekintettel. Kezük önkénytelen gyengéd szorításban találkozott.

Többet nem beszéltek a dolog felől. Mikor azonban a helyi lap a bálról beszámolt, különösen kivolt emelve, hogy a második négyest Elemér Sándor bájos menyasszonyával Kondor Irmával tánczolta — — —

Öt hosszú év mult el e jelenet óta. Megint megjött a farsang a maga hópelyheivel. Künn sirt a szél, benn pattogott a tűz a kandallóban. Az asszony megint horgolt, a férfi azonban a pamut gombalyag helyet pipáját szorongatta. Pipaszó mellett jobban esik a hallgatás. Mert hát hallgattak.

Kopognak. A levélhordó báli meghívót hoz meint.

A férj veszi át, pillantást vet bele és félredobja. Az asszony nem tudja titkolni kíváncsiságát: félnken puskáz a rózsaszín papír felé s lassan, szinte vontattan kérdi:

— Mi az, Sándor?

— Ej mi volna! hát báli meghívó. Ez a koldus világ nem tud mást, mint örökké csak mulatni. Mintha bizony bankó esnék minden télen fagyos hópely helyett.

Az asszony nem szól, a férj se folytatja. Hallgatás áll be, mely azonban mintha olyan bántó volna, mintha vasmacskaival összefacsarná a sziveket.

Az asszony ajkai egyszer kétszer mosolyogni kezdenek, hanem szó mégsem lebben el róluk. Tekintete, amolyan révedezve mered a horgolásra, el is hibázta nyomban. meghuzza a czérnát s fölfejt egy pár szemet. Egyszer csak egészen abba hagyja s mintegy szilárd elhatározással fordul férje felé.

— És mi? — szólal meg félhangon Sándor — mi nem megyünk?

— Nem, volt a rideg válasz és Sándor iszonyatos puffantást cselekszik meg utána.

Az asszony újból hallgat, csak homlokát szedi ránczba. Künn sir a szél, benn pattog a tűz.

A báli referáda az idén is meghozta a

Bálozók figyelmébe!!

Egy pár női lack báli czipő 1 frt 80 kr.
 Egy » férfi « » » 3 » 80 «
 Selyem ingek és csokrok, Claqueueok és
 egyéb férfi báli czikkek
 rendkívül olcsó árban

REICHARD áruházában

kaphatók.

Nagyvárad, Fő-uteza.
 (Orsolya zárda épület).

Telefon összeköttetés

ORSZAGGYULES.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 14.

Elnök: Berzeviczy Albert.

Elnök bejelenti, hogy *Rossival* a várnai kerület újonnan megválasztott képviselőjének megbízó levele megérkezett a Házhoz.

Buzáth Ferenc: *Pulszky mandátum!*

Elnök: Buzáthot e kifejezésért *Grendre* utasítja.

A földművelésügyi tärca

költségvetésének folytatásának tárgyalásánál felszólal *Molnár János*: Darányi földművelésügyi miniszter beszédével foglalkozik, melyet nem tart kielégítőnek. S minthogy a szabadelvű párt elhatározta, hogy Darányi miniszternek a Házban mondott beszédét kinyomatja s az egész országban szétszórtani a nép között, kéri, hogy adjanak a példányokból a néppártnak is, s ők is osztogatják a nép között, hadd lássa a nép, hogy a kormány földművelésügyi programjában semmi önálló koncepczió nincs. Határozati javaslatot nyújt be a takarékos pénztárak szervezéséről.

Major Ferenc: Szemére veti Darányi miniszternek azt a kijelentését, hogy a költségvetés első tételénél provokált vitában az egy *Moosy Antal* kivételével az ellenzék részéről egyik beszéd sem foglalkozott a földművelésügyi kérdéssel, s aki a földművelésügyi nem veszi komolyan, az éppen maga a földművelésügyi miniszter. Keményen bírálja Darányinak az agrárkérdésben tett kijelentését. (*Apponyi* jelentkezik szólásra.)

Elnök: *Apponyi* Albert gróf.

Rohonczy Gedeon személyes kérdésben kér szót.

Megadja-e elnök a szót?

Elnök: Tessék beszélni!

Ismét a szociálizmus.

Rohonczy Gedeon: *Major Ferenc* az ő beszédének több részét félreértette. Lehet, hogy nem értette meg, de nem csodálja, mert olyan hangon beszélt, amelyhez a Ház nem volt szokva.

Félreértette a sajtó is. De tartson a sajtó felőle bármint, ő belőle a hazafiság beszélt.

Felmutatja az *Esti Ujság* egy számát,

vendégek névsorát. A hölgyek, illetve az asszonyok sorában meg volt említve *Elemér Sándor* is, ki fényes toalettjével általános föltűnést keltett. Hanem az már nem volt az újságba, hogy a szerető házaspár a bátról hazamenet kocsjában szót se váltott egymással —

Harmincz ösztendő perdült megint le az idő rokkáján. Akkor is beköszöntött a tél s a téllal a farsang. Csakhogy akkor nemcsak künn a szabadban havazott, hanem mintha a mi házaspárunk fejére is hullott volna megunyi hópehely. S a szobában hiába volt meleg, azok a pihék ott az öreg szülők fején nem tudtak megolvadni.

A levélhordó ismét meghozta a bál megívót. *Elemér Sándor* föltette pápaszemét s úgy kezdte beüzni. Felesége meg a háta mögé surrant s szinte észrevétlenül olvasta végig a jótékony nőgyesületnek meghívóját, melynek értelmében czimzett és családja tisztelettel meghívotnak; belépti egy forint ötven krajczár, de föltűzések a nemes cél iránti tekintetből köszönettel fogadtatnak.

— Nos *Sándor*, — kezdte az asszony a kedves meglepedés hangján, — mit szólsz hozzá? elmegyünk?

— El, persze hogy elmegyünk — válaszolt a férj szép csöndesen s boldog mosolygásra gyujtott. Tekintetünk találkozott s ők megértették egymást. Künn sirt a szél s benn néma meglepedés, csönd s béke honolt.

A bál tudósítás nem emlékezett, hogy *Elemér* is részt vettek volna a bálon, hanem a nőgyesület pénztárnoka nyilvánosan nyugtázta *Elemér Sándor* és neje 5 forintnyi föltűzését.

A farsang marad a régi, csak az emberek változnak.

mely úgy tünteti fel beszédjét, mint egy futó bolond szavait.

Nem fogja kérni a sajtót. Neki a sajtó ezáltal szolgálatot tett, mert a közönség szefeti olvasni a bolondok beszédjét s ily képpen az ő szavai mégis csak eljutnak az ország minden részében. Beszédében rejő igazság ki fog derülni. **En forradalmi alapon állok** — mondja. (Kinos nyugtalanság.)

Urak! nem félnek Önök — kiált fel — nem féltek a hazát! Némelyek nem veszik észre a bajt s csak akkor látják a vihart, mikor már kitört.

Van egy kis állat, mely a víz felszínén uszkál, az ártatlan ember utána kap, keblére öleli, senki se fél tőle: a leveli béka; mily csodálatos ösztönnel bír! A galamb is bizonyos ösztönnel bír, ha 100 ezer mérföldre elviszem s elbocsájtom, ismét visszatér. A leveli béka megéri a közelgő vihart. . . En nem tudom, talán mert ideges vagyok, de én is olyasmit érzek . . .

Egyet sajnálok, hogy mikor fontos dologról beszélnek, a miniszterelnök nincs jelen.

Elnök: Kéri, maradjon a személyes kérdésnél.

Rohonczy: Felkapja a házszabályt és felolvassa, hogy joga van neki szólani. Ezután ismét idegesen felkapja az *Esti Ujság*ot s magasan lobogtatja: Bolondnak deklarált engem ez a lap, de meg fognak győződni, hogy nekem igazam van. **Ki fog törni a lázadás!** . . . Ezután a magyar parasztról kezd szólani, ami újból elnöki intervenczióra ad alkalmat s *Rohonczy* újból a házszabályokat kapja fel s a Ház engedelmét kéri ki, hogy beszélhessen. (Közbekiáltások balfelől, csak halljuk! halljuk!)

Rohonczy: *Bánffy* gavallér magyar embernek tartja, minden más időben elismeri vezérnek, de ma nem. Hogy vette át ő tárczáját és előtte minden miniszterelnök? Egy rendszer alapján, s ma is azon rendszer szerint jár el, holott ezt az országot mostani helyzetébe sodorta.

Majd így folytatja:

— Ha a veszély itt lesz, meg vagyok győződve, a t. miniszterelnök urban van annyi bátorság, hogy lövelni fog.

Meg vagyok győződve, hogy nem magyar ezredeket fog erre a célra felhasználni, hanem talán cseheket. Am az a két három ezred kevés lesz s akkor ujakat küld majd a miniszterelnök ur, kik újra löni fognak. Igaza van. De ő még sem oszthatja ezt a nézetet. Lejönnek ezer és ezer embert, de vajjon ezzel helyre áll-e a rend? A külső rend talán igen, de a nép szívében elhíttelt konkolyt kiírthatja-e az erőszak. Nem! Oly vérző seb marad hátra az élők szívében, mely gyógyíthatatlan.

Ezután *Darányi* felé fordul, aki arra kérte a sajtót és a pártját; támogassa őt.

— Nem kérem kell miniszter ur! *Egy tábornok nem fordul vissza katonáihoz*, kérve, hogy kövesse őt, hanem elől megy s parancsára követi az egész tábor.

Majd így folytatja:

— Távoll ál tőlem, hogy sérteni akarnám a miniszter ur beszédjét. Az egy higgadt, nyugodt beszéd volt, melyet örömmel fogadtott el mindenki, mert elbeszélte az állattenyésztés, a selyemhernyó nevelés, a lókiavitel terén észlelt haladásokat. (Élénk derűtség). De mit gondoljon a magyar paraszt, ki lázongva követel kenyert és földosztást. Békés időben igen jó neki az ilyen beszéd. Különösen mikor álom nem jár szemére . . . (Derűtség).

Ezután *Madách*-ból citál, hogy mikép lesz munkásból gépezet, majd a földgolyó kihüléséről szól, a meleg eltűnéséről. Az emberi elme lefur majd a földre, le, le, egészen a közepébe, hogy egy kis meleget kapjon, s ha ez is elfogyott, a csillagokból fog meleget csinálni.

Ezután így kiált föl:

— Valljuk be urak, hogy hibásak vagyunk mi is. Mert itt a központban, mint a szívből, nem működik jól a vérkeringés, ne csodálkozzanak, ha a végtagok elhalnak.

Leleplezések a kormányról.

Rohonczy ezután egyszerre arról kezd beszélni, hogy ő adós.

— Sok pénzt kapunk választásokra, én

magam ötezer forintot. (Halljuk! Halljuk! a balon). Önöknek is kijutott. A néppárt a püspököktől, a függetlenségi párt sok, igen sok ígéretet tett, (derűtség a jobboldalon, mozgás a balon) itt pedig (háta mögé mutat a jobboldalra) *Három millió áldoztatott fel választási célokra*. Adós vagyok, de kinek? *Azok fizettek, kik címekkel akarnak venni*. (derűtség). *Bánffy* nem mert ide jönni, hogy meghallgassa ezeket, ez az ő legnagyobb gyöngesége (felkiáltások a balon: *Pedig itt van a Házban*) kimondom nyíltan: *A kormány úgy a hogy van fönn nem tarthatja magát*.

Elnök: Újból figyelmezteti *Rohonczy*t, hogy rövidebbre fogja beszédét.

Rohonczy: Hazámnak akarok szolgálatot tenni felszólalásommal.

Zmeskál Zoltán: Helyes, okosabbat nem is mondtak arról az oldalról.

Rohonczy: Eddig háromszor beszéltem, de fel fogok szólalni ötször, tiszter, mindannyiszor, a hányszor szükség lesz.

Tisztelt szabadelvű párt, fordult a jobb oldalhoz, — tegye meg mindenki azt, a mi kötelessége és fizessük vissza az országnak azt a 3 milliót, a melyet választásunkra adott közvetve. Ennél többet ma nem mondok, balról erős hoch-olás kísérte.

A budget-t letárgyalják.

A sajtószabadságért.

Apponyi Albert gróf: Kifogásolja mindekeleiket az elnöknek azt a figyelmeztetését, mit *Major* képviselőnek mondott, hogy ennél a tételnél a miniszterelnök beszédének taglalásába nem lehet becsátkozni. Fölszólalásom célja fölvilágosítást kérni a kormánytól arra nézve, a mit a földművelési miniszter a sajtóra vonatkozólag mondott. Megengedem, hogy nem teszek eleget annak a kötelességnek, a melyek az egyes pártokat képviselő férfiakra hárulnak. A hol a törvény és jog, hol a vagyon és élet meg van támadva, ott védelemre van szükség, kerüljön az bármennyibe is. Ennek a nagy kérdésnek a megvitatásával, ha előbbre lehet vinni az ügyet, úgy azt kell tennünk. De azt hiszem, mindnyájan meg vagyunk győződve arról, hogy itt *egyedül* a szó nem használ. Ezeknek a gazdaság-társadalmi viszonyoknak orvoslására már rég kellett volna gondolnunk. (Úgy van! Helyes balról). Ki a hibás, azt ne vitassuk. En a szociális kérdések megvitatására már rég fölhívtam a kormány figyelmét. Am az általános elfáradtság között, lehet, hogy a veszélyt nem elég gyakran hangoztattam. Az izgalmak lefestésével csak növeljük az izgalmakat. Ha ennek a lefestésével csak egy lépéssel is előbbre vihetném az ügyet, megtentném. De, tisztelt Ház, én ezt a parlamentet, keletkezését tekintve nem tartom törvényesnek. Lehet olyan idő amikor ez a parlament magába száll, ma azonban erre vajmi kevés a reményem. Egyik képviselőtársam azt az indítványt tette, hogy francia példára a földművelésügyi miniszter beszédét kinyomatva terjesszék. Lehet, hogy eljön a kedélyeknek az a nyugodtsága, a mikor a őszinte szót nemcsak befogadják, hanem az elismert igazságok szerint is cselekednek. Most azonban több kárt tennék, mint használnék, ha a jelenlegi állapotokat festeném. Ezuttal tehát csakis arra a kérdésre terjeszkedem ki, hogy: *miért a kormány azok alatt a rendszabályok alatt, melyekkel a 48-iki sajtótörvényeket a bujtogató sajtó megrendszabályozása végett módosítani akarja?* (Halljuk! Halljuk!) A sajtótermékek terjesztése sokféleképpen történik. Akarom tudni, hogy a megrendszabályozása a sajtónak a tisztességes sajtó szekatúrája nélkül

fog-e történni. Erre várom a feleletet, a tétel ellen semmi kifogásom sincs. (Éljenezés a baloldalon).

A beszéd után az elnök az ülést 5 percre felfüggeszti.

Szünet után

Darányi miniszter beszél.

Válaszol első sorban is **Major**-nak, azzal, hogy soha nem kicsinyelte a vallást, de a felekezeti szűkeklőséget nem pártolta soha.

Apponyinak pedig azt mondja, hogy a 48-iki törvény szerint beszolgáltatandó lappeldányokat az ügyészség azonnal átnézi és szükség esetén bíróság azonnal elkobozza. **Apponyi** mai beszédével különben is a parlament tekintélyét kisebbiti, — a mai viszonyok között ez elítélendő.

A miniszter szavait jobbról erős éljenezés, balról erős hoch-olás kísérte.

A budgetet letárgyalták.

Egy derék polgár halála.

— Nogáll püspök pártfogoltja. —

Egy jobb napokat látott, de szerencsétlenül járt polgárt kísérték tegnap délután örök nyugalomra, nagy részvét mellett, a nagypréposti lakból.

Erdélyi György építőmester ezeltől 12—14 évvel tekintélyes vagyonos polgára volt Nagyváradnak; a vállataiban szolid iparos nagy munkálatokat végzett, így a többek között a székesegyház tornyait építette. Közügyben is munkálkodott; mint város atya, a törvényhatóságban hosszabb ideig benn volt.

Ezeltől mintegy 12 évvel szeme világát elvesztette s daczára, hogy Európa leghiresebb szemorvosainál járt, látóképességét nem bírta visszaadni az orvosi tudomány.

Egy lelketlen ember és neje aztán vagyoniilag tönkre juttatták. Elharácsolták minden vagyonát.

Igy szerencsétlenül, koldus botra jutván, ki volt dobva az egykor tekintélyes, jómódu ember a nyomorba.

Egy áldott lelkű, nemes szívű főpap: dr. **Nogáll János** felszentelt püspök, nagyprépost soha ki nem fogyó emberbaráti szeretete karolta fel a szerencsétlenül járt becsületes embert. Udvarába fogadta s teljes gondozás alá vette.

Azóta, most már 12 éve, ott élt a szegény öreg ur jótevője mellett. A dr. **Nogáll** püspök kegyes szive megnyitotta az örökös sötétség fájdalmas érzetét s megédesítette a kegyelem keserű kenyerét.

Ott járt a szegény világtalan öreg naponként a káptalansor oszlopsorai között.

Igazán el lehet mondani, hogy dr. **Nogáll János** határtalan jótéteményeire akkor tette fel a koronát, midőn ennek a szegény világtalan polgárnak otthont adott.

Dr. **Nogáll János** püspökön kívül egy másik jó t e k o n y f ő p a p is rendes pénzübeli segélyben részesítette a világtalan öreget.

A szerencsétlen ember vasárnap hunyt el. Temetése tegnap délután óriási részvét mellett ment végbe. A préposti lak udvarán ott láttuk **Sal Ferencz** nyug. polgármestert, a káptalani uradalom tisztii karát, az ipartestület tagjait, **Bertsey György** elnökkel, a törvényhatósági bizottság számos tagját; a nagyvárad munkásbetegsegélyező egyesület gyászlobogóval, fáklyákkal vonult ki a temetésre; azonkívül közműves és ácsiparosok szintén fáklyákkal jelentek meg.

A gyászszertartást **Dencs János** cz. kanonok végezte, mely után — olaszii nagytemetőbe vonult a gyászmeuet. A koporsót az ipartestület tagjai vitték a temetőig.

A sárnál **Bertsey György** ipartestületi elnök rövid, szép beszédet tartott. Écsetelte az elhunyt tragikus életét s megkapóan említette fel dr. **Nogáll János** jótéteményét. Végül az elhunyt csendes nyugodalmat, a jóltevő püspöknek pedig hosszú életet kívánt.

Dr. **Nogáll János** püspök igen szép, a sablonos gyászjelentésektől elütő gyászlapot adott ki következő szöveggel:

Isten nagykegyességes jóvoltából volt alkal-

mam és módom, hogy városunk egy szerencsétlenül járt, becsületes polgárának hajlékot adhattam. **Erdélyi György** polgártársunk, tizenkét éve szegény sorsra jutva s szeme világát veszítve, épületes beke-türéssel viselvén állapotja keresztjét, élte 65-ik évében hosszas és súlyos betegség s a szentségek többszörös jámbor felvétele után, mai napon épületes halállal az Urnak kezeibe ajánlotta lelkét. Temetése leszen holnap d. u. 4 órakor. Mely végtisztességre a megboldogultnak rokonait, barátjait, ismerőseit s jelesül iparos polgártársait ezennel tisztelettel meghívom. Nagyvárad, febr. 13-án 1898. Dr. **Nogáll János**, fsz. püspök, prépost, Nagyvárad diszpolgára.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Február 19. Tiszti estély.

Február 20. A nagyvárad könyvnyomdászok bálja a »Zöldfában.«

Február 20. A sakkör évi közgyűlése a sakkör helyiségében d. u. 4 órakor.

Február 20. Dr. **Edelman Menyhért** felolvasása: »Az alkoholizmus orvosi közegészségügyi és nemzetgazdasági szempontból.«

Február 22. Jogász táncestély a »Zöldfában.«

Február 27. Dr. **Szombathy István** felolvasása: »A népdalok s gondolatviláguk.«

* **A pápa jubileuma.** A pápa vasárnap jubileuma alkalmából misét celebrált óriási néptömeg és 15.000-nyi olasz zarándok előtt A diplomáciai kar külön emelvényen hallgatta a misét. A pápát megérkezésekor hosszantartó és élénk óvációban részesítették. A mise után Tedeumot énekelték, melyet a pápa intonált. Ezután pedig főnhangon megáldotta a közönséget. A szent atya, a ki a legjobb egészségben van, a tömeg meg-meg ujuló üdvkiáltása mellett a sedión elhagyta a templomot.

* **A polgármester Budapesten.** Dr. **Bulyovszky József** Nagyvárad városának polgármestere tegnapelőtt Budapestre utazott. Egyedüli célja az utazásnak az, hogy a miniszteriumokban levő fontos városi ügyekről beszéljen az illető miniszterrel és referensekkel.

* **Ebéd Széchenyi kanonokkal.** A »Gazdasági és iparbank« évi közgyűlése alkalmából **Széchenyi Jenő** kanonok, igazg. elnök, vendégszerető házához hívta meg a pénzüintézet vezetőit s tisztikarát. Jel en voltak: a házi gazdán kívül **Beöthy László** főispán, **Sipos Orbán**, **Rádl Ödön**, **Ternyey Antal**, **Kunz Gusztáv**, **Cziffra Gerő**, **Géczy Lajos**, **Mezey Mihály**, ifj. **Rimler Károly**, dr. **Várady Zsigmond**, **Mayr Sándor**, **Miskolczy Barna**, **Markovics Antal**, **Fehér Sándor** stb. A pompás lakoma közben egy a vendégszerető házigazda, mint a főispán, **Várady Zsigmond**, stb. csinos pohárköszöntőket mondotak. Az asztal kiválóan is léles diszítése meglepte a vendégeket. Ez is a kitűnő édességek is **Alacs és Ritter** czég ismert jó izlését dicséri. Az ebéd derült hangulatban — késő délutáni órákban ért végett.

* **Vasárnapi népszerű felolvasások.** A polgári iskolában tartani szokott népszerű felolvasások sorozatában a XI-ik tegnapelőtt, vasárnap tartatott meg, mely alkalommal dr. **Szombati István** főreáliskolai tanár **Schakespeare** szomorujátékait ismertette. Röviden előrebocsátva **Schakespeare** élet és jellem rajzát, működését és műveit, az utóbbiak közül **Othelót** és **Hamletet** ismertette. Előadásával mind végig lekötve tartotta hallgatói figyelmét s a hálás hallgatóság szünni nem akaró tapssal jutalmazta fáradozását. Február 20-án dr. **Edelmann Menyhért** tart előadást: »Az alkoholizmusról,« melyre felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

* **A kolozsvári egyetem gyásza.** A kolozsvári egyetem karának nesztora dr. **Finyán Henrik** a Mogy. Tud. Akadémia levelező

tagja f. hó 13-ikán Kolozsvárt jobblétre szenderült. Az elhunyt a kolozsvári egyetem megnyitása 1872 óta tántoríthatatlan buzgalommal működött az egyetemen, s mint ilyent tanártársai már 1874-ben rektorrá választották. Kolozsvár társadalmi életében is szép szerepet játszott. Erdemeinek elismerésül a király nemességgel ajándékozta meg, az Erd. Orsz. Gazdasági Egylet s az Erd. Irod. Társaság tiszteletbeli tagjává választotta meg. Azonkívül mint az Erd. Múzeum Egylet titkára, az erd. róm. kath. status világi jegyzője s igazgatótanácsának tagja, Kolozsvár város iskolaszékének elnöke működött páratlan ügybuzgalommal. A temetési szertartást valószínűleg gr. **Majláth** erd. püspök végzi.

* **A Petőfi-társaság ülése.** Előkelő és nagyszámu hallgatóság jelenlétében tartotta meg vasárnap a Petőfi-társaság felolvasó ülését. Az ülésen elnöklő **Bartók Lajos** bejelenti dr. **Mészáros Károly** halálát, a ki legnagyobb alapítványt tette a Petőfi-társaság javára. Ezután megkezdődtek a felolvasások. Elsőnek **Tolnay Lajos** mutatta be **Kacziány Géza** vendégnek »Petőfi francia előfutárja« című értekezését. Petőfi sok külföldi nagy költőtől tanult sokaknak művén csiszolta izlését, bár egyiket sem utánozta. Azok közé, akiknek hatása itt-ott meglátszik Petőfi költeményein. tartozik **Hégésippe Moreau**, a francziáknak egy nagyon szerencsétlen poétája, akit már kezdenek felejtetni. Az értekező szerint Petőfinek a királyok ellen című verse **Moreau** hatását tünteti föl. Ezután **Torkos László** a Petőfi-albumban megjelenő Petőfi-versek közül olvasott fel néhányat. Egyet önmagától, egyet **Szabolcska Mihálytól**, egyet **Illyés Bálinttól** és egyet **Lampérth Gézá**tól. Végül **Vértessy Arnold** olvasta fel egy kedves elbeszélését, amelyet nagy tetszéssel fogadtak. A fölolvastó ülés után a tagok zárt ülésre gyűltek össze, amelyen **Ferenczy József** jelentést tett a Petőfi költsézetének jellemzésére kitűzött pályázat eredményéről. Egészben két pályamű érkezett be, s a bírálók, a jelentés-tetőn kívül; **Torkos László** és **Ábrányi Emilt** azt javasolják, hogy a díjat egyiknek se adják ki. Az egyik mű egy középiskolai tanuló művének látszik, a másik is (Szabadság, szerelem jelígyével) gyenge és zavaros, bár ez utóbbinak szerzője, úgy látszik, sokat olvasott, jóízű, önérzetes ifju. Szana Tamás titkár jelenti végül, hogy a Vigyázó-féle, lírai költeményre kitűzött pályázatra 98 pályamű érkezett. Bírálókul **Ábrányi Emilt**, **Tolnay Lajost** és **Szabó Endrét** küldi ki a társaság.

* **Építő iparosok gyűlése.** Vasárnap délelőtt a tüzoltó laktanya nagytermében összejöttek a helybeli építő iparosok gyűlésre. A gyűlésen **Nagy Lajos** elnökölt, a ki a gyűlést mindvégig rendben vezette. A gyűlésnek a tárgya az volt, hogy felkérjék a belügyminisztert, hogy elutasított alapszabályait lássa el a bemutatási záradékkal és hogy tiltakoznak a szocializmus ellen. A gyűlés példás rendben folyt le s a megjelentek egy hangulag kimondották, hogy alapszabályaikat újra felküldik a minisztériumba és egyuttal tiltakoztak a szocializmus ellen kimondották, hogy ők mindig jó hazafiak voltak, akik az állam terheit szívesen viselik. A gyűlés az elnök életetésével ért véget.

* **A fertőző betegek bejelentése.** A belügyminiszter hosszabb körrendeletet küldött a törvényhatóságokhoz, a melyben arról panaszokodik, hogy nem jelentik be a fertőző betegségeket. Felhozza például, hogy az elmúlt évben 18 ezer difteritizzes beteg halt el, s a hatóságok csak 7 ezret jelentettek be. Jövőre a legnagyobb pontosságot kívánja.

* **Basáskodó főbíró.** Biharmegyei Telkesd község lakosai sehogy sincsenek megelégedve az ő községi főbírájukkal **Bács György-**

gyel, mivel ez a bírói páleát nem a lakosság jogainak megvédésére, a rajtok ejtett jogsérelm orvoslására és megtartására tartja kezében, hanem azért, hogy bírói hatalmánál fogva a zsarnoki önkény gyakorlására hathatós eszköz gyanánt használja azt fel. — Nevezett bíró 3 hónapra bérbe vette a mező-telegdi uradalomtól a »telki« erdőrészbéli legeltetési jogot s kidoboltatatta, hogy a ki jószágait oda akarja hajtani, irassa fel nevét a község házában. — Nevezett ellen most 14 telkesdi lakos tett bünygi feljelentést azért, hogy nekik részben jószáguk sem volt, részben a közlegelőre hajtották jószágukat, — tehát a bíró által bérelt legelőterületre sem elő nem jegyeztették magukat, sem azt igénybe nem vették. Daczára ennek a bíró nem csak, hogy a bért követeli tőlük, hanem minden törvényes eljárás mellőzésével, a nevezett 14 egyént megzálogolta úgy, hogy szekereikből a kerekeket kivétette, s azt saját lakására vitette s ezen eljárásával 14 családtól vette el a téli időbeni egyedüli keresetforrást, a fuvarozás lehetőségét. Hasonló eljárást követel el Schwarcz Józseffel szemben is, kihez múlt év őszén a kisbíróval beállított s ökreit a községi kut kavicsolásához rendelte ki, még pedig látva azt, hogy nevezetteknek ökrei be vannak fogva s tudta azt is, hogy annak a cséplőgép vontatásához kell azonnal mennie, mert arra szerződésileg kötelezve van, — részére haladékat adni nem akart, hanem azonnali munkába indulását rendelte el. Amenyiben ezt Schwarcz József a szerződés szerinti kötelezettségénél fogva nem tehetette, fölkerítte a bírót, hogy máskor rendelje őt ki, a gépész nem vár s neki oda kell menni. Erre a községi bíró a vele volt kisbírónak parancsot adott, hogy az ökor szekér hátsó részét emelje fel, mire a főbíró a kereket kivette s azt elvitte. A bíró Schwarcz József ellen a közigazgatási hatósághoz nem tett, őt az elvitt keréksorsáról soha nem értesítette, míg végre Schwarcz József megtudta, hogy nevezett bíró a tőle elvitt kereket január hó 23-án árverésen eladta. Nagyon kíváncsi lenne, hogy a közigazgatási hatóság figyelme a községi bírók tulajkapásaira nagyobb mérvben kiterjedne, mivel a minél sürűbbes felmerülő panaszok, a községi bírói tekintélyt nagyon aláássák s a felügyeleti hatósággal is elégtelenné, az ellenőrzés elmulasztása miatt.

* **Megégett cseléd.** Özv. Blahó Károlyné nyári (szepesmegyei) illetőségű szakácsnő Zigre Miklós helybeli ügyvédnél volt szolgálatban s midőn aztán e hó 3-án este vasalással volt el foglalta, az asztal fölött égő falilámba leesett a földre s a láng a ruhájába kapott és összeégette az állkapcáját, a balkezét és a baloldalt s csak Pakála János gör. kel. plébános közbenjöttével s került a tüzet eloltani, aki aztán őt a kórházba szállította Pakála plébános került a szerencsétlenség színhelyére, hogy midőn a lámpa leesett és explodált, a Blahónéval együtt vasaló Kucs Flora szobalány rémültében átszaladt érte, mivel Zigre ügyvéd nem volt otthon. A súlyos égési sebekkel borított szerencsétlen Blahóné, mint most értesülünk, febr. 13-án az égési sebekben a kórházban meghalt.

* **Elfogott betörő.** A rendőrség tegnap egyik kisebb korcsmában egy régen keresett tolvajt fogott el. Az elfogott Hacsik Lipót, akit a szegedi ügyészség kerestet már évek óta, mert el van ítélve egy évi börtönrre, azonkívül már vagy ötször volt büntetve. Legutolsó betörést itt követte el Váradon, azonban rajta csípték és elfogták. A rendőrségtől még tegnap átkisérték Hacsikot az ügyészséghez.

* **Takarékos tolvaj.** A rendőrség tegnap egy, a maga nemében páratlan tolvajt tartóztatott le. A tolvajt K. Frankl Mari nagy piactéri trafikos feljelentésére tartóztatott le, akit egyik kiárúsítója, Pálfi Zsófi hosszabb idő óta lopott, úgy hogy a kár K. Frankl Mari szerint, több mint 500 frt. A tolvajt még tegnap délután letartóztatták, aki a lopást be is ismerte, csakis az összeget nem

akarja elismerni, mert azt mondja, hogy ő csak 330 frtot lopott, amit mindjárt be is tett az egyik helybeli takarékpénztárba. A takarékpénztári könyvet meg is találták lakásán. A takarékos tolvajt letartóztatták.

* **Leforrázott gyári munkás.** Vneka Vojciehna jablonicai (Galicia) illetőségű szeszgyári munkás e hó 7-én, amidőn a gyárban a tengerifőző kazánba a tengerit öntötte volna be, — egy másik gyármunkás a gépházban a gőzesöveket megeresztette, a tengeri kazánba ekkor kiömlő gőz nevezett Vneka munkást annyira összeforrázta, hogy a súlyos sérülés következtében nevezett a kórházba kellett beszállítani.

* **Megfogott vasuti tolvajok.** Megemlékeztünk vasárnapi számunkban arról, hogy a multkor lopás tetteit, amelyet egy vasuti utazó kárára követtek el elfogták. Orlandi Józsefet tegnap elhozták Tövisről, ahol elfogták. Orlandival együtt fogták el a másik tettest Feszler Zattit, Feszler a lopást beismerte és azt vallotta a rendőrségen, hogy ő lopott az Orlandi biztatására és a lopott pénzen is megosztottak. Mindkét tolvajt átkisérték az ügyészséghez.

* **Megégett gyermek.** Pokse Konstantin karázi lakos földműves e hó 12-én reggel kiment az erdőre fáért, — nejét és 2 kis gyermekét otthon hagyva. — Este midőn 5 óra tájban az erdőből haza jött, 4 éves Floare nevű kis leányát összeégetve találta, ki a szenvedett égési sebek következtében még azon éjjel meghalt. — Az otthon maradt gyermekek gondviselését édes anyjuk Pokse Konstantinné, Illés Anna teljesítette, de ő a szerencsétlenség minikéntjéről felviságotatást nem tud, mivel körülbelül a déli órák alatt régi betegsége, az epileptikus roham oly nagy mértékben elővette őt, hogy sokideig eszméletlenül feküdt, — s midőn kissé magához tért kis leányát hallotta kiabálni, ki a padlásról jött lefele s ruhácskaja égett. Ő azonnal segítségére akart sietni, de a nagy-mérvű epileptikus roham annyira elyengitette, őt, hogy képtelen volt fölemelkedni, mire pedig annyira magához tért, hogy segítségre siethetett, kis leányáról már a ruha teljesen leégett s testének felső része teljesen összeégett. Az önküveteli állapotban levő nem tudja, hogy miként gyuladt meg kis leánya ruhája s miként jutott az a padlásra, — honnan ő csak lejönni látta. A szülők ellna gondatlanságból okozott emberölésért a bünyádi eljárás folyamatban tétel.

* **A Herczmann orpheum Nagyváradon.** Nagyváradon így a farsang végén, mikor már a táncmulatságok is gyérülnek, a jégpályával is szeszélyeskedik a változó időjárás, alig jut valami szórakozása a közönségnek, Czegléd Sándor a »Zöldfa« bérleje most gondoskodott róla, hogy a mulatni vágyóknak ne legyen szórakozásban hiányuk. A Herczmann-féle hírneves fővárosi orpheum több tagja ugyanis Tropluer és Back igazgatók vezetése alatt Nagyváradra jöttek s itt több estén tartanak előadást a »Zöldfa« szállodában. Gondoskodva van arról, hogy a műsor úgy legyen összeállítva miszerint egész családok, nők is bátran végigézhessék az előadásokat. Az előadásokra belépti díj nincs. A társulat tagjai I-ső rangú, hírneves orpheum-művészek. Szerződötve vannak: André Gizzella excentrique, Galvani Rózsika magyar concert énekesnő, Hager Anna, couplet énekesnő, Schulhof Vilmos humorista, Angely Tidar tánckomikus, Bach Soma jellem komikus, Troppauer Ármín dalkomikus.

Két öngyilkosság.

Nagyvárad, február 14.

Tegnap két öngyilkosság történt Váradon. Mindketten betegesek voltak és ezért váltak meg az élettől.

Az első öngyilkos Here János nagykeri munkás, aki vasárnap este bement a Wolfi-korcsmába, ahol éjjelre szállást kért. A gazda

teljesítette is kívánságát és a zord időre való tekintettel megengedte neki, hogy nála aludjék. Mikor azután reggel felakarták költeni, vérbe találták, elvágta borotvával a torkát és már alig élt. A helyszínén csakhamar megjelent dr. Májer László orvos, aki a szerencsétlen ember sebeit bekötözte és kórházba szállította. Herét mindez ideig nem lehetett kihallgatni, mivel még mindig nem tért magához, azonban biztos, hogy öngyilkosságának oka gyógyíthatatlan betegsége volt, mely már évek óta gyötörte.

Here állapota igen súlyos, életbenmaradásához semmi remény.

A másik öngyilkos Kosa Károly nagyteleki-utcai czeмент elárúsító, aki tegnap délután egy revolverrel szájába lőtt és azonnal meghalt. Kosa is gyógyíthatatlan betegsége kergette a halálba, amennyiben már évek óta nyomorék volt, dolgozni nem tudott és ez annyira elkeserítette a dolgos embert, hogy már régóta foglalkozott az öngyilkosság gondolatával.

Temetése ma délután lesz nagyteleki-utcai lakásáról.

EGYESÜLETEK.

Felhívás a t. közönséghez.

A **Gyermekbarát**-egyesület ez évben tekintetben a többi egyesület és testület által rendezett mulatságok és hangversenyek számára, eltér régebbi szokásától és nem rendez semmiféle mulatságot.

Mint hogy azonban az egyesület — fájdalom — még mindig nincs azon helyzetben, hogy saját erejéből fedezze a szegény iskolás gyermekek élelmezésének, felruházásának és az elszállásolásnak tetemes költségeit s minthogy e kiadások egyleti céljaink elérése illetve megközelítése szempontjából kikerülhetlenek: azon véleményben vagyunk, hogy közönségünk, mely a Gyermekbarát egyesület megalapította és ma is lelkes buzgósággal fentartja azért, mert mulatságot nem rendezünk, nem vonja meg e zimen nekünk szánt támogatását a nemes czéltől, annál is kevésbbé, mert ekkép mindenki még jobban támogathatja ügyünket, mivel a mulatságokkal járó rendes meliek kiadások is elesnek.

Ezért azon őszinte kéréssel fordulunk a t. közönséghez, szíveskedjék a »Gyermekbarát mulatság megváltása« czimén egyleti pénztárunkat segíyezni, ami által úgy az élelmezés, mint a felruházás mérvét kiterjesztjük. Meg vagyunk győződve, hogy a t. közönség méltányolja eddigi sikereinket és humanus törekvéseinket s a szegény gyermekek nem fogják megérezni a mulatság elmaradásának következményeit.

Szíves adományokat úgy a helyi lapok t. szerkesztősegei mint Beczkay Lajos egyli. pénztáros közönséggel fogadnak és nyilvánosan nyugtáznak.

Nagyvárad, 1898. február 14.

A »Gyermekbarát«-egyesület választmánya.

MULATSÁG.

A 48-as kör hálja. Vasárnap este a Zöldfában a 48-as népkör rendezett bált.

A bálon fesztelen jókedv uralkodott. A mulatságon jelen volt a polgárságnak a színe-java. A mulatság csak a kora reggeli órákban ért véget. A négyeseket 80 pár tánczolta, a zenét Rác Zsóka jeles zenekara szolgáltatotta.

A minden tekintetben sikerült bálon jelen voltak:

A s z o n y o k: Bumbera Imréné, Bogoly Pálné, Bene Istvánné, Böttö Jánosné, Bakk Lajosné, Csorba Miklósné, Diós Istvánné, Eperjesi Mihályné, Emödi Mihályné, Futaki Istvánné, Gáll Józsefné, Gulyás Lajosné, Gulyás Jánosné, Govrik Zsig-

mondné, Gróza Jánosné, Hegedüs Károlyné, Kiss Istvánné, Kulcsár Antalné, Kalmár Györgyné, Krupka Jánosné, Lányi Gyuláné, Mészáros Józsefné, Máté Jánosné, Lakatos Mihályné, Nagy Elekné, Nagy Károlyné, Nagy Bálintné, Papp Jánosné, Pápai N. né, Racz Jánosné, Sebesi Károlyné, Széles Lajosné, Szikora Mihályné, Szegecs Jánosné, Székely Lajosné, Sárvári Istvánné, Szilágyi Lajosné, Somogyi Károlyné, Teleki Sándorné.

Leányok: Bunbera nővérek, Bogoly Teréz, Bene Mariska, Bottó Erzsike, Bakk Etelka, Csorba nővérek, Diós Juliska, Eperjesi nővérek, Emödi nővérek, Futaki Anna, Gáll Karolin, Gulyás Róza, Gulyás Rózsika, Govrik Mariska, Gróza Anna, Hegedüs Juliska, Kiss Mariska, Kulcsár Viktus, Krupka Juliska, Kricskó Anna, Lányi Ilona, Lakatos Mariska, Mészáros Róza, Mazura Anna (Fogaras), Nagy Gizella, Nád Ilka, Nagy Ilona, Pásztor Karolin, Pápai Juliska, Rimóczy Mariska, Racz Juliska, Szilágyi Róza, Szilágyi Teréz, Somogyi Mariska, Sárvári Erzsike, Teleki Juliaka, Tóth Mariska, Szegecs Erzsike, Zilahi Vilma.

Az iparos ifjak farsangi mulatsága. Vasárnap este tartotta az iparos ifjusági egyesület utolsó farsangi estélyét egyleti helyiségében, melyen igen szép közönség vett részt. A négyeseket 40 pár tánczolta. Legérdekesebb része volt azonban a műsor: mely 11 pontból állott. Különösen kiemelhetjük a kitűnően szervezett zenekart, mely több pontot adott elő s nagy lelkesedést ért el, *Rozentfeld L., Kiss S., Steiner M., Kohn S. és Kohn A.* által előadott vonós kvintett. *Novák Gusztáv* e. alelnök humoros felolvasást tartott, míg *Gyuricza László* nagy lelkesültséggel szavalta el *«Corjolánt»*, *Rimóczy József* *«Az ideges ember»* előadásával aratott nagy derűtséget és sok tapsot, míg *Szűcs Ferencz* kupléi oly jó kedvre hangolták a szép közönséget, mely alig tudott kifogni a sok újrázástól. Közkívánatra még *Kabdebó Ernő* énekelt kuplékat, mondanunk sem kell, hogy az est sikerét a dalkör is nagyban elősegítette.

A postás-altisztek bálja. Vasárnap este tartották meg a posta- és távirat allisztek bálját a Fekete-Sas nagyteremben. Zsuffolágis megtöltötte a rendkívül uagyszámu közönség a báltermet is és mellékhelyiségeit is. *Rutter Emil* posta- és táv. tanácsos és *Földessy Károly* posta- és táv. főnök és *Vucskics László* posta- és táv. fogalmazó méltán meglehettek a bál sikerével elégedve. A négyeseket 150-nél több pár tánczolta. *Racz Jóska* bandája alig győzte a sok talp alá való. A kitűnő hangulatu mulatságnak a reggeli órákban szakadt vége, A sikerült mulatságnak mintegy 500 forint tiszta jövedelme a legjobb elismerő dokumentuma.

A Pinczér-egylet bálja. A farsangból a pinczerek is kiveszik részüket és holnap szerdán a Fekete Sasban bált rendeznek. A sikerültnek ígérkező bálra a következő meghívókat bocsájtották ki: Meghívó A »Nagyvárad Pinczér-Egylet« által a zászlószentelés alap javára 1898. évi febr. hó 16-án a »Fekete Sas« disztermében rendezendő zártkörű bálra. Kr. szta. Sándor egyt. elnök, Czeglédy Sándor egyt. d. elnök, Hillinger Miksa egyt. alelnök, Sarkadi Ignác egyt. titkár és 30 tagból álló rendezőség. Belépti-díj: Személyjegy 1 frt. Családjegy 2 frt. Kezdeté 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

A Pecze-szöllősi olvasó kör bálja. Virradtig tartó zavartalan jókedvvel és vidámsággal folyt le a pecze-szöllősi olv. egyesület ez idei, farsangi tánczestélye. Tekintve e község igen szűkkörű intelligentiáját, mégis elismeréssel említhetjük a nemes törekvést, melyet egyes alkalmak idején tanúsít nem épen az anyagi, de inkább az erkölcsi haszonért. Több ízben bebizonyította ezt Pecze-Szöllős jóra való polgársága, segítve Nagyvárad város által minden tekintetben.

Szép közönséggel telt meg f. hó 13-ikán este a »Söröcsarnok«, izléssel feldiszipített táncz-helyisége. A négyeseket *Kelen Béla* és dr. *Kassay Kálmán* j. orvos ügyes rendezése alatti majd 32, majd 36 pár tánczolta.

Az eddigi bevétel 74 frt 70 krajczár, mely összeg a csekély 1 koronás belépti díjakat tekintve, a mulatság sikere mellett volt. Kiadás körülbelül 50 forint s így az olv. kör

javára is csak marad valami. Felülfizetések összesen 20 forint 20 krajczár, melyekért a jószívű érdeklődők fogadják az intéző és rendező bizottság e helyen nyilvánított köszönetét. Jelen voltak.

Asszonyok: Béres Istvánné, Czimmer Károlyné, Csepi Zsigmondné, Eizele Ferenczné, Kopasz Istvánné, Kásza Jánosné, Lőrinczi Lajosné, Novák Józsefné, Paizs Péterné, Papp Lászlóné, Ridi Károlyné, Standori Györgyné, Szidor Mihályné, Szlafky Mihályné, Szabó Jánosné, Tóth Imréné.

Leányok: Barátky Irma, Béres Irma, Beres Piroška, Bukó Mariska, Czimmer Mariska, Deutsch Janka, Eizele Etelka, Grünberger Helenka, Hoducz Katinka, Juricskay Laura, Kas a Piriska, Tóth Erzsike, Tóth Mariska, Stein Róza.

TANÜGY.

Az óvodák rendezéséhez. *Balogh Irma* jöhirű óvodónő Nagy-Magyar-utcáról a nagy-körözs-utca 554. sz. házba tette át óvodáját, az új helyiséget ma nyitja meg. *Sipos Orbán* kir. tanfelügyelő megvizsgálta az új helyiséget s az teljesen megfelelő. Minden bizonynyal a szülők meleg pártolására érdemes a jeles óvoda.

ZENE és MŰVESZET.

A Daniella Malvin hangversenye. A Daniella Malvin hangversenye, mely iránt olyan nagy érdeklődés mutatkozik, e hó 17-én csütörtökön fog megtartatni. A fokozott érdeklődésen, mely a jegyek kelendőségében nyilvánul, — nem csodálkozhatunk. Daniella Malvin művészi sikereiről fölösleges lenne újból beszélnünk. E kiváló koloratur hang tölti be a műsor legtöbb számát. A kiknek már volt alkalmuk e hangban gyönyörködni elragadtatással beszélnek Daniella Malvin ének-művészetéről. *Murányi Juliskának*, egyik legelső budapesti színész-iskola végzett növendékének is több szám jut e kiválóan gazdag műsorban. *Murányi Juliska* azok közé tartozik, akik nem tanulták a színművészetet, hanem akik rátermettek a színpályára. Kellemes, szép színpadi alak, közvetlenség bensőségteljeség jellemzik művészetét, A fiatal művésznőnek e hangversenyen lesz először alkalmá bemutatkozni szülővárosa közönségének. Jövőre már egyik előkelő színházhoz van szerződötve. Előreláthatólag a legfényesebb pályára küszöbén lép által most, mikor a hangversenyen több szavalati piécze-szel működik közre. — *Vomácska József* és *Schmerhovsky József* a nagyvárad zeneélet e két különőségének zongora és hegedű kísérete szintén biztosítja a teljes sikert. Jegyek előre válthatók *Lasky Armin* könyvkereskedésében. Különösen, akik az alsóbbrendű ülőhelyekre reflektálnak, nagyon jól teszik, ha igyekeznek idejekorán megváltani jegyeiket.

Közönség köre.

Köszönet-nyilvánítás.

A »Nagyvárad első általános munkás-betegsegélyző-egylet« alaptökejének gyarapítására nagyméltóságu *Pável Mihály* püspök ur 20 azaz husz forintot volt kegyes beklüdeni, a mely kegyes adományáért ez uton mond hálás köszönetet az egyeslet nevében

Muntyán János,
egyl. elnök.

Adakozás.

Nagyvárad város árvaházának 1897. évi szeptember hó 27-én történt megnyitása óta a következő kegyes adakozók, kik a városi árvaházat meg ajándékozásba részesítették.

Sal Ferenczné 2 szál kolbász, 1 drb disznó oldalas, 1 putton körte és 2 putton szilva, Egy magát megnevezni nemakaró 2 drb. sonka, *Schlauch Lőrincz* 3 drb. nyul, *Busch Dávidné* 1 drb. disznó oldalas, *Wurst József* és társa czég 33 frt 50 kr. értékű fűszer neműt, *Bordé Ferencz* 2 putton szilva, *Moskovits A.* és fia czég 80 gr. kenyér liszt, 50 gr. gersli és 50 gr. köles kása, *Milbák József* 80 gr. kenyér liszt. Ezen adományokon kívül az 1897 évben az árvák részére felállított karácson fára

ajándék tárgyakat adtak: ifj. *Popper József*, *Benkő Kálmán*, *Wurst József* és társa czég, *Ungár Jenő*, *Déry János*, *Erődi H. Kádár János*, *Diósi Ödön*, *Sonnenfeld Adolf*, *Janky Antal*, *Tóth Zsigmond*, *Ritter Richard*, *Sztankovits József*, *Beczky Lajos*, *Frölich János*, *Frölich József*, *Czuczor Frigyes*, *Nagy Gyula*, *Palkovits Imre* és *Kolbay N.* urak, *báró Gerliczy Felixné*. Egy magát megnevezni nem akaró, *Bulyovszky Józsefné*, *Mezey Vilma* és *Stark Róza*. Az ajándék tárgyakon kívül a karácson fára készpénz ajándékot adtak: *Bartsch A.* 1 frt, *Nyiry György* 1 frt, *Fábi testvérek* 1 frt., *Rigli József* 50 kr., *Kiss Dávid* 1 frt., *Weiszlovits A.* és fia 2 frt., *Oláry Gyula* 1 frt., *Steinschneider N.* 1 frt., *Wachszmann N.* 1 frt., *Bartsch Sándor* 50 kr., *Diosy Soma* 20 kr., *Huzella* 1 frt., *Hillinger Lajos* 2 frt., dr. *Munk Béla* 50 kr., *Wechsler Adolf* 2 frt., *Andrényi Lajos* 2 frt., *Kugler* 1 frt., *Ragány János* 50 kr., *B. D.* 1 frt., *Mezey Mihály* 1 frt., *Várad Mór* 1 frt., *Tóth N.* 50 kr., *Molnár Lajos* 1 frt., *Des Escherolles Kruspér Károly* 3 frt., *A mária egyesület* 2 frt és a kerek asztal társaság 10 frt, összesen 44 frt 30 kr. 1898 évben *Schlauch Lőrincz* 3 drb. nyul, mely adományokért a jó szívű és kegyes adakozóknak az árvaház választmánya nevében, az árvaház gondnoki hivatala ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja.

N.-Várad, 1898 évi február hó 12-én.

Bordé Károly,
árvaházi gondnok.

Köszönet-nyilvánítás. Az iparoktatási bizottság támogatása mellett, társadalmi uton szervezett *kézügyességi* tanfolyam költségeinek fedezésére a »*Biharmegyei Takarékpénztár*« 15 forintot volt kegyes adományozni, melyért hálás köszönetét ez uton fejezi a *tanfolyam igazgatósága*. Nagyvárad, 1898. febr. 14.

Igazságszolgáltatás.

Tárgyalások és ítélethirdetések a nagyvárad kir. törvényszéknél.

1898. Február 15-én.

Tárgyalás:

Kermán Mihály — sikkasztás.
Popovics Emil — rágalmazás.
Krausz Mór és társa — sikkasztás.
Szilágyi József — lopás.
Faltay János — sikkasztás.

Ítélethirdetés:

Özv. *Modog Mitruné* — tűzvészokozás.
Mihók Györgyné és társai — rablógyilkosság.

Február 16.

Végtárgyalás:

Hanza Juon — hivatalos hatalommal való visszaélés.
Deák János és társa — hivatalos hatalommal való visszaélés.
Schwarz Albert — lopás.
Kinczli József — hatósági közeg elleni erőszak.
Hajas György és társai — súlyos testi sértés.

Ítélethirdetés:

Nyiri Imréné — lopás.
Salanki Imre és tsai — lopás.
Pelle Togyer és társa — lopás.

REGÉNY-CSARNOK.

ÜZLET és SZERELEM.

Némethöl: — plex.

27.

A legnagyobb akadályt az képezte, hogy a váláskor csak egy kisebb összegecske felett rendelkezett, mely csak rövid ideig szolgálhatt neki alapul a megélhetéshez. De visszanyert szabadsága megtízszerezte a benne szunnyadó életerőt, s ő erre akarta most felépíteni jelenét, jövőjét, egész életmódját.

Szakításával egyuttal a két szeretett nőhöz való viszonyában is beállott a döntő fordulat. Az előre nem látott változások folytán megen-

gedhetők tartotta újra közeledni az ő elhanyagolt Angelinájához és szilárdul elhatározta, hogy bármi módon megkeresi őt és beszélni fog vele.

Miután magával így elhatározásra jutott, elhozatta hazulról holmiját és a Westminster-Hofel-ben vett magának egy kisebbszertű szállást.

Fredericó a szülői házon kívül az első éjet nagyon nyugtalanul töltötte. Reggel önkéntelenül is a »Hamburger Nachrichten« felé irányozta lépteit s nagy meglepetésére már ott várt rá jegyének levele, mely következőleg hangzott:

Szeretett barátom Fredericó!

Lehetetlen szavakkal leírni azt, mennyire megindítottak, de egyúttal boldoggá tettek a te bucsu soraid engemet. Nekem most csak egy szavam van rájuk s az ez: Ha még lehetséges volna, hogy az eddiginél is jobban szeresselek, úgy tetteid és kijelentésed után, ezt kellene cselekednem. A te tetted époly férfias mint eszélyes volt, de te egyúttal aranyos jó szívedet és nemes gondolkodásodat is elárultad midőn viszonyunkat a történetek után így ítélted meg. Kedves barátom, alapjában a hibák és vévedések is erényekké lehetnek, ha az indító ok nemes.

A filiszteus is erényesnek látszik és nem téved a rossz utra, de nem az erkölcsi okok indítják őt erre, hanem a büntetéstől való félelem, s énjének szeretete az önzés.

Különb, a mi a jövőt illeti, legyen minden a te tetszésed szerint. Én örömben és búban napfényben és égi háboruban változhatlan ragaszkodással viseltem te hozzád. Csak egyre kérek, drága Fredericóm, tégedet! Engedj mielőbb látnom és veled legalább naponta egyszer beszélhetnem. Hisz én most még szorosabban vonzódom te hozzád. És neked ebben a kétségbeejtő helyzetben barátra, igaz barátra van szükséged, már pedig ilyen igaz barátod neked, és ilyen is marad hozzád mindenkor a te hü: Zsófiád.

Szép és könnyekre fakasztó szavak ezek és Fredericó hevesen a keblére szorította, azután pedig össze-vissza csókolta a drága levelet, mely olyan szépen meg tudta őt nyugtatni és vigasztalni.

Másrészt azonban mégis elég szomorú volt a helyzete. Atyja nem is írt neki, anyja pedig, a ki bizonyára folytonos aggodalmak közt töltötte miatta napjait, egyelőre képtelen volt arra, hogy írjon és jó tanácsaival segítse.

(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

A király a mentők bálján.

Budapest, február 14. (Saj. tud. táv.) König udvari tanácsos táviratilag tudatta gróf Andrássy Aladárral, hogy ő Felsege meg fog jelenni a f. hó 16-án tartandó mentők bálján; egyúttal magánpénztárából 300 forintot küld az egylet céljaira.

Clementina hercegasszony súlyos beteg.

Bécs, febr. 14. (Saját tud. távir.) Clementina hercegasszony állapota rosszabbra fordult.

Barabás Miklós a ravatalon.

Budapest, február 14. (Saj. tud. táv.) A Csillag-utca 12. számú gyászházat, melyben a magyar festők nesztora fekszik a ravatalon, a részvéllátogatók nagy sokasága keresi fel. Többek között: Darányi, Márkus József, Földváry Mihály, Vágó Pál. A temetés 3 órakor lesz. Az egyházi szertartást Szász püspök végzi.

Hetedik nap.

Budapest, február 14. (Saj. tud. táv.) Csöndes volt a párisi törvényszék mai

képe. Csak az utcai csöcselék üvöltözött, csak Zolát akarta ez is meglincelni. Egyébként nyugodt nap volt ez a mai, a hetedik.

Feltűnést keltett különben az, hogy a mai tárgyalásra az Orleansi herceg is elment, de nem akarták bebocsátani, mert nem volt jegye.

Mikor Zola kocsija a palota elé ért a tömeg borzalmas szitkokat üvöltve a kocsira vetette magát, de a rendőrök visszaszorították a tömeget.

A terem ma nem volt oly zsúfolts, mint eddig volt. Jaures az első, akit kihallgatnak. Kijelenti, hogy kész annak igaz voltára megesküdni, amit multkor vallott.

Ezután Tertillon-t, a szakértőt hallgatják ki. Ez azzal mentegődzik, hogy helyzete roppantul kínos, amennyiben a borderőről s az ezt illető titkos ülésekről nem szabad nyilatkoznia.

La bori metsző gúnyal vágja oda: De hirlapírók előtt, a kik nyilatkozatait közzétették, szabad volt, ugy-e?

Tertillon meglagad minden felvilágosítást.

Házkutatás Várkonyinál.

Budapest, febr. 14. (Saj. tud. táv.) Várkonyinál, a hírhedt szocialista bujtogatónál Tóth rendőrkapitány 8 detektívvel házkutatást tartott. Lefoglalta az összes pénzkészletet, mintegy 500 forintot s négy házának házbérjévedelmét rendőri felügyelet alá helyezték.

Szociális lázongás.

Budapest, febr. 14. (Saj. tud. táv.) A Zemplén megyei Cziganyszögben a nép fegyverrel kiáltással feltörte a templomot, össze tört, zuzott minden benne levőt. A harangokat pedig félreverte. A szomszéd városból kért egy századnyi katonaság öt embert lelőtt, 38-at megsebesített Sok letartóztatás történt. A nyugalom éppenséggel nem állott helyre, miért is egy zászlóaljnyi katonacágot indítottak utba a forrongó faluba.

Loskay Jeromos meghalt.

Budapest, február 14. (Saj. tud. táv.) Loskay Jeromos, a hercegprimás főkormányzója ma délután, amint az Esztergomból jövő vonaton a budapesti pályaudvarra érkezett és kiszállott, hirtelen összerogyott. Szívrohamból érte. Ott nyomban szörnyet halt.

Verescsagin nálunk.

Budapest, febr. 14. (Saját tud. táv.) Verescsagin Vazul, a világhírű orosz tájképlestő ma ide érkezett, húzamosabb tartózkodásra.

Suciu Aurél román agitátor meghalt.

Arad, február 14. (Saját tud. táv.) Suciu Aurél dr., a hírhedt román agitátor, ki a memorandum pörben is szerepelt s a miatt Vácztól másfél évig csukva volt, ma reggel hosszas szenvedés után elhunyt. Torokrák ölte meg.

Öngyilkossági kísérlet.

Budapest, febr. 14. (Saját tud. táv.) Smolkai István jászberényi születésű, 28 éves, nőtlen szabólegény tegnap este a Kazinczy-utca 52. sz. a. házában levő

lakásán foszforoldatot ivott. Haldokolva vitték a Rókus kórházba. Tettét szerelmi csalódás miatt követte el.

Vilma németalföldi királyné menyasszony.

Páris, február 14. (Saját tud. táv.) A »Gaulois« Vilma németalföldi királyné eljegyzéséről ad hirt Lajos Napoleon herceggel, a ki az orosz hadseregben ezredesi rangot visel.

A párisi tüntetők ellen.

Páris, február 14. (Saját tud. táv.) Ugy hírlik, hogy az igazságügyi palotában ma még szigorubb rendszabályokat fognak alkalmazni. Versaillesból csapatok érkeztek ide a párisi helyőrség megerősítésére. A rendőrprefektus felhívta a kapitányságokat, hogy az utóbbi napokban rendzavarásért letartóztatott embereket állítsák törvény elé.

Meszlényi Antal Nyiregyházán.

Arad, február 14. (Saját tud. táv.) Meszlényi Antal aradi alügyészt táviratilag Nyiregyházára rendelték a szocialista mozgalmak ellensúlyozására.

KÖZGAZDASÁG.

A „Gazdasági és iparbank“ közgyűlése.

— Az elmúlt év beszámolója. —

Nagyvárad egyik jeles pénzintézete: a »Gazdasági és Iparbank« tegnapielőtt, vasárnap tartotta közgyűlését, a melyen beszámolt az elmúlt év eredményéről.

És ez az eredmény fényes; eklatánsul mutatja, hogy kitűnő kezek vezetik a még aránylag ifjú pénzintézetet.

A mult év éppen nem mondható jónak, mert a gazdasági, ipari és kereskedelmi téren általános volt a pangás, ennek dacára a jeles pénzintézet 36,357 frt. 65 kr. tiszta szereséget mutat fel.

Ez mindannél jobban dicséri a pénzintézetet, az igazgatóságot és a tisztikart.

A gyűlésen jelen voltak névsora:

Széchenyi Jenő ig. elnök, Beöthy László, Kunz Gusztáv, Rádl Ödön, Sipos Orbán, Ullmann Izidor, Ternyei Antal, Cziffra Gerő, Géczy Lajos, Mezey Mihály, ifj. Rimler Károly, dr. Várady Zsigmond, Frankl Lázár, Feldmann Izidor, Kenéz Sándor, Goldsten Márton, Széles Lajos, Dévald Mihály, Wallerstein Dániel, Glac Antal, Lakatos János, Erber Imre, Gábel Jakab, Berger Jenő, Markovics Antal, dr. Mihály Lajos, Steiner M. Albert, dr. Konrád Márk, Lakatos Antal, Moskovics Miksa, Rudó Dezső, Hegedüs Géza, Balázsházy Bertalan, Singer Bertalan, Bleyer Andor, dr. Adorján Ármin, Mitheiler Ede, Fischer Sámuel, Keller József, Bordé Ferencz, Weintraub Mór, Böszörményi Géza, Andriská Károly, dr. Ullmann Béla, Mátéh Lajos, Papp György.

A közgyűlés lefolyása a következő volt.

Széchenyi Jenő kanonok igazgatósági elnök megnyitván a közgyűlést, üdvözli a jelenlevő részvényeseket és konstatálja, hogy kellő számban jelentek meg a részvényesek.

Ternyei Antal vezérigazgató felolvasta az igazgatóság következő jelentését:

Az igazgatóság jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Midőn a lefolyt üzletévre terjedő működésünkről és annak eredményéről beszámolunk, megkell jegyeznünk, hogy az utóbbi évek általános ismert rossz gazdasági viszonyai nem voltak alkalmasok nagyobb arányú üzleti tevékenység kifejtésére. Ezen viszonyokra való

tekintettel nagyobb tartózkodást és fokozott óvatosságot kellett tanúsítanunk a hitelek nyújtásánál és üzletek kötésénél, nehogy követeléseink biztonsága kockáztassék, a mellett azonban kiváló gondot fordítottunk arra is, hogy állandó ügyfeleink jogos és méltányos hitelszükségletei mindenkor teljes mérvben nyerjenek kielégítést.

Kiterjedt üzletkörünk és sokoldalú összeköttetéseinknek köszönhető, hogy ily kedvezőtlen viszonyok közt is sikerült a főbb üzletágakban a tavalyinál nagyobb forgalmat elérnünk. Hogy ezen emelkedett forgalom mellett az elért haszon csak kevéssel nagyobb az előző évinél, egyrészt annak tulajdonítandó, hogy az egész éven át tartott alacsony kamatláb folytán a kamatbevételek is természetesen csökkentek, másrészt azon körülményben is leli magyarázatát, hogy a forgalom emelkedése az elmúlt évnek csak utolsó hónapjaira esik és így annak hatása csak a folyó év üzleteredményben juthat kifejezésre.

Örömmel jelentjük, hogy az elmúlt évben sem volt számot tevő veszteségünk és hogy a közönség kitértetett bizalmából takarékbetétünk állaga a megelőző évhez képest egy negyed millióval növekedett.

Megemlítendőnek tartjuk még, hogy a múlt évben Bihar-Dócszegen, az Érmellék ezen virágzó községében 40.000 forint részvénytökével alakult takarékpénztár megalakításában 15.000 forint összegű részvényjegyzéssel részt vettünk.

Attérve a főbb üzletágak részletezésére, kiemeljük a következőket:

Pénztári forgalom:

Pénzkészlet 1896. decz. 31-én	27.710 frt 81 kr
Bevételek 1897. évben	7,486.509 frt 27 kr
Összesen	7,514.220 frt 08 kr
Kiadások 1897. évben	7,489.651 frt 39 kr
Pénzkészlet 1897. decz. 31-én	24.568 frt 69 kr

Betétek:

Betétek állaga 1897. jan. 1-én	1,393.057 frt 72 kr
1897. évben betéttett és tökécsített	1,374.491 frt 14 kr
Összesen	2,767.548 frt 86 kr
1897. évben visszafizetett	1,135.027 frt 14 kr
Maradt a betétek állaga 1897. év végén	1,632.521 frt 72 kr.

Leszámitóiási üzlet:

A váltó-tárca állása 1897. január 1-én	1,228.132 frt 54 kr
Leszámitoltott 1897. évben	4,155.683 frt 08 kr
Összesen	5,383.815 frt 62 kr
1897. évben beváltott	3,938.800 frt 47 kr
Maradt a váltó-tárca állása 1897. végén	1,445.015 frt 15 kr

Jelzálog-kölcsönök:

Állag 1897. január 1-én	216.312 frt 57 kr
Az év folyamán kölcsön adatott	46.450 frt — kr
Összesen	262.762 frt 57 kr
1897. évben visszafizetett	11.653 frt 67 kr
Maradvány 1897. év végén	251.108 frt 90 kr

Előleg-kölcsönök értékpapírokra és zálogokra:

Álladék 1897. január 1-én	77.367 frt 50 kr
Az év folyamán kölcsön adatott	73.934 frt — kr
Összesen	151.301 frt 50 kr
1897. évben visszafizetett	83.701 frt 50 kr
Maradvány 1897. év végével	67.600 frt — kr

Folyó-számla adósk:

Értékpapírokkal vagy jelzálogi biztosítékkal fedezve.	
Állag 1897. január 1-én	293.335 frt 76 kr
Kölcsön adatott 1897. évben	1,442,427 frt 56 kr
Összesen	1,735.763 frt 32 kr
Befolyt 1897. évben	1,481.043 frt 70 kr
Álladék 1897. év végén	254,719 frt 62 kr

Tiszta nyereség és annak felosztása:

A különféle leírások után fennmaradó tiszta nyereség	33.542 frt 18 krt
Hozzáadva a múlt évi nyereség áthozatalt.	2.815 frt 47 kr
Marad a t. közgyűlés rendelkezésére	36.357 frt 65 kr

Enyeremény felosztására nézve indítványozzuk, hogy ebből osztalékra fordítsassék . . . 12.000 frt — kr és pedig akként, hogy a m. évi 7-ik számu szelvény a közgyűlést követő naptól kezdve 8 forintjávát váltassék be.

A tartalékalap gyarapítására fordítsassék	12.000 frt — kr
mi által ezen alap 72.000 frtra emelkedik	
Külön tartalékalapra	1.000 frt — kr
mi által ez 10.000 frtra kiegészítetik.	
Nyugdíjalapra	2.579 frt 90 kr
mi által ez 8000 frtra kikerekítettik.	
Az igazgatóság jutalékára fordítsassék	3,354 frt 22 kr
A felügyelő-bizottsági elnök tiszteletdíjára	350 frt — kr
A felügyelő-bizottsági tagok tiszteletdíjára	1.000 frt — kr
A vezérigazgató jutalékára	1.006 frt 26 kr
Tisztviselők jutalmazására	800 frt — kr
Az igazgatóság által meghatározandó jótékonycélokra	300 frt — kr
Összesen	34.390 frt 38 kr
A fennmaradó	1.967 frt 27 kr

pedig új számlára vitessék át.

Kérjük ezek után a tisztelt közgyűlést, hogy a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után az előterjesztett mérleget és nyereség- és veszteség-számlát jóváhagyni és az 1897. évre a felmentvényt úgy nektünk, mint a felügyelő bizottságnak megadni méltóztassék.

A felügyelő-bizottság megbízatása a mai napon lejárván, kérjük, hogy az eddigi számban egy évre újból megválasztani, a tagok tiszteletdíját úgy az elmult, mint a folyó évre megállapítani és a napirendre kitűzött egyéb választásokat megejteni sziveskedjék.

Az igazgatóság.

Kapcsolatosan felolvasták a felügyelő-bizottság jelentését, a mely szerint mindent a legnagyobb rendben találtak s javasolják az igazgatóság jelentésének elfogadását.

A jelentéseket elfogadták s a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint felügyelő-bizottságnak megadták.

A választás.

Ezután az igazgatótanács és a felügyelő-bizottsági tagok választását ejtették meg. Alig van némi változás, csupán az igazgató-tanácsba választottak be két új tagot.

A választás eredménye különben a következő:

Igazgató-tanács tagok lettek:

- Dr. Adorján Ármin (új),
- Glatz Antal,
- Markovics Antal,
- Mátéh Lajos,
- Dr. Ritoók Géza (új),
- Schlauch Nándor,
- Száhlender Károly.

Felügyelő-bizottság:

- Cziffra Gerő,
- Deutsch K. I.,
- Göczy Lajos,
- Mezey Mihály,
- Ifj. Rimier Károly.

A választás eredményének kihirdetése után Glatz Antal köszönetét fejezte a részvényesek nevében az igazgatóságnak, a felügyelő-bizottságnak és a tisztikarnak.

Dr. Konrád Márk felszólalására a Glatz Antal által kifejezett köszönetet jegyzőkönyvbe vették.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

A biharmegyei bank közgyűlése. Mint értesülünk, a Biharmegyei kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbank vasárnap tartotta évi közgyűlését. A bank azonban nem látta szükségesnek, hogy olvasóink tudomást vegyenek mult évi működésükről s nem küldött lapunkhoz sem meghívót, sem jelentést. Így a közgyűlésről nem hozhatunk tudósítást.

A földmivélsügyi miniszter leirata. A földmivélségi m. kir. miniszter felhívja a törvényhatóság területén működő gazdakörök, olvasó egyletek stb. támogatásának kikérése mellett s a gazdasági egyletekkel egyetértőleg a mezőgazdasági törvényről szóló népies nyomtatványok elterjesztése, népies felolvasások rendezése s általában minden alkalmas mód igénybevétele által gondoskodják arról, hogy az 1898 évi II. tv. cikk a munkásokkal megismertessék, annak rendelkezései a munkásoknak megmagyaráztassanak s a munkáknép között a törvény felül metalán elterjesztett áhírek megcáfoltassanak.

TÖZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készáru búzában az irányzat szilárd volt.

Határidők.

Budapest, feb. 14.

Buza őszre	9.34
Buza tavaszra	12.09
Tengeri	5.32
Rozs őszre	8.70
Zab őszre	6.36

Értéktözsde.

Az irányzat gyenge.

Budapest, feb. 14.

Oszták hitel	364.50
Magyar hitel	381.75
Allamvasut	341.50
Déli vasut	80.50
Rimamurányi	248.25
Magyar jelzálog	271.50
Magyar leszámitoló	256.—
Villamos vasut	278.50
Salgótarjáni	588.—
Iparbank	101.25
Budapest közuti	407.75
Kereskedelmi bank	144.—

Bécs, feb. 14.

Az irányzat gyenge.

Oszt. hitel	364.12
Magyar hitel	382.—
Allamvasut	341.63
Birodalmi márka	58.80

Hivatalos árfolyamok

budapesti áru- és értéktözsden 1897 február 14-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.25
Magyar koronajárdék	99.25
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	121.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasuti államkölcsön 1878-ból	121.75
Magyar földtelehermentesítési kötvény 4%	101.—
Itáliei jog megváltási kötvény	97.85
Norvált-szavaon földtelehermentesítés kötvény	157.—
Magyar nyereség sorsjegy-kölcsön	140.50
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	102.50
Oszták járadék papírban	102.50
Oszták járadék ezüstben	122.25
Oszták járadék aranyban	102.50
O z a r korona járadék	104.50
1860. osztrák államsorsjegyek	1437.5
Os r a magyar bankrészevény	935.—
Magyar hitelbank részvény	382.—
Oszták hitelintézeti részvény	364.80
Paris vista	341.75
20 márkás arany	952.—
Német birodalmi márka	587.50
London vista	123.10
Paris vista	476.—
20 márkás arany	11.75

A szorkecsért felelős.

Dr. VUCSKICS GYULA.

Báli idényre!

Ingek, gallérok, kézelők, kesztyűk,

nyakkendő, k inggombok, harisnyák

Clauok, Cylinderek és Carlsbadi gom-

bos füzös és csugos Lack cipőkben

különlegességek kizárólag Fábry testvé-

rek uri divatáruházában Nagyvárad

Fő-utca szerezhető be.

DANIELLA MALVIN k. a.

a berlini opera tagja,

Murányi Juliska

a budapesti színiakadémia jeles tehetségű végzett növendéke

Vomácska József tanár és zeneszerző

és

Schmerhovsky József zenetanár

közreműködésével

folyó évi február hó 17-én, csütörtökön

a „FEKETE SAS” nagytermében

HANGVERSENYT

rendez.

MŰSOR:

1. Gounod: »Romeo és Julia« keringő, énekl: Daniella Malvin k. a.
2. Rákossy: »Szinésznövendék« monolog, előadja: Murányi Juliska k. a.
3. a) Hildach: »Ha nincs, ki dalra gyujt«;
b) Jensen: »Suttogó szellő«;

- c) Taubert: Madár a zöld erdőben, énekl: Daniella Malvin k. a.
4. »A gyermek bizalma«. Angolból fordította Szász Károly, előadja: Murányi Juliska k. a.
5. Verdi: »Rigoletto« áriája, énekl: Daniella Malvin k. a.
6. a) Mozart: »Das Veilchen«;
b) Káldy Gyula: »Kurucz népdalok«;
c) Gáll: »Mädchen mit dem rothen Munde«, énekl: Daniella Malvin k. a.

Helyárak: Kőrszék első sor 3 frt. Többi szék 2 frt. Zártszék 1 frt 50 kr. Földszint 1 frt. Karzat 50 kr.

Kezdeté este 8 órakor.

Jegyek előre válthatók LASZKY ÁRMIN könyvkereskedésében Nagyváradon, Kossuth-utca.

10757. sz./1897. tkv.

Árverési hirdetmény.

A nagyvárad kir. törvényszék mint tkvi hatóság által Dr. Zakariás Simon m.-keresztes lakos végrehajthatónak Pintye László végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőke s járuléka iránti végrehajtási ügyében tekintettel arra, hogy az ingatlan kikiáltási ára a 200 frtot meg nem haladja, végrehajtást szenvedő és F. Nagy Sándor tulajdonául felvett ezen tkvi hatóság területén fekvő s a Bihar-Mező-keresztes 1887. sz. tjkvben foglalt 2232 h. r. sz. egész szántó-

földre és a m.-keresztes 539. sz. tjkvben foglalt 2206/a h. r. sz. tagbirtokból a Pintye Lászlót illető 1/4 jutalékra a kért végrehajtási árverés az 1881. LX. t. cz. 146. §-a értelmében elrendeltetik s foganatosítására határidőül 1898. évi márczius hó 2-ik napjának délutáni 2 órája Bihar-Mező-keresztes község-házához kitűzetik.

Kikiáltási ár a m.-keresztes 1387. sz. tjkvben foglalt ingatlanra 16 frt s a m.-keresztes 539. sz. tjkvben foglalt ingatlanokból a Pintye Lászlót illető jutalékra 3022 frt, azonban az árverésre kitűzött ingatlan szükség esetén ezen árakon alul is fog adatni.

Venni szándékozók bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagyis 1 frt 60 kr. illetve 302 frt 20 kr tartoznak készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

A vételár 3 részletben fizetendő és pedig az első részlet az árverés napjától számított 1 hónap alatt, a második részlet az árverés napjától számított 2 hónap alatt, a harmadik rész let ugyanazon naptól számított 3 hónap alatt; minden egyes vételári részlet után az árverés napjától a fizetés napjáig 5% kamat fizetendő.

Ezen árverés feltételei a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál és Bihar-Mező-Keresztes község előjáróságánál megtekinthetők.

Nagyvárad kir. törvényszék mint tkvi hatóság 1897. november 6-án.

Olasz.

52 1-1

kir. törvszki bír.

Pserhofer J.-féle

„Vértisztító-Pilulák“

előbb „ÁLTALÁNOS PILULÁK“

joggal megérdemlik utóbbi nevüket, mert tény, hogy nagyon sok betegség van, melyben e pilulák kitűnőhatása bebizonyítható.

Évtizedek óta örvendenek e pilulák a legnagyobb elterjedésnek és kevés család van, a hol e kitűnőháziszer hiányoznék.

Mint háziszert sok orvos ajánlotta már és ajánlja, különösen mindezen bajok ellen, melyek: az epémlés, májbajok, bélgyengülés, székrekedés, rossz emésztés, szélszorulás, vértolulás, hámerhoidok (aranyér), stb.

Vértisztító hatásánál fogva különösen jó hatása van a vérszegénységnek is és az ebből származó bajoknak mint: sápadtság, ideges főfájás és a többiek. E vértisztító pilulák fájdalom nélkül hatnak, úgy hogy a legyengőbb szervezetűek, gyermekek is minden aggodalom nélkül használhatják.

E „vértisztító pilulák“ egyedül és mint valódiak Pserhofer J. gyógyszerárában kaphatók: „zum gold. Reichsapfel“ J. Pserhofer. Singerstrasse nr. 15. Wien és egy doboz 15 drb pilulával csak 21 kr o. é. Hat doboz 1 frt 5 kr. A pénz előzetes beküldése esetén portómentesen küldve hat doboz 1 frt 25 kr, 3 csomag (18 doboz) 3 frt 35 kr, 4 csomag 4 frt 40 kr, 5 csomag 5 frt 20 kr, 10 csomag 9 frt 20 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldeték.

NB. Nagy elterjedtségük miatt e pilulákat különböző név alatt és alakban hamisítják: tehát kéretik kizárólag Pserhofer J. „vértisztító piluláit“ kérni, mert csak azok a valódiak, melyek használati utasítása Pserhofer J. névvel vannak ellátva, és minden egyes csomag tetején vörös betűkkel ezen név látható.

Azon számtalan köszönő iratok közül, melyeket e pilulák használói a legkülönbözőbb és legsúlyosabb betegsük elmúlása után hozzánk intéztek, csak néhányat említnék fel azon megjegyzéssel, hogy a kik használták, másoknak is ajánlják.

Köln, 1886 ápril 30.
Igen tisztelt Pserhofer ur!
Legyen olyan jó, küldjön ismét utánvéttel 15 csomagot az ön felülmúlhatatlan vértisztító piluláiból. Együttal halás köszönetem fejezem ki önnek csodáhatásu piluláért.
Tisztelettel
Pawlistik Ferencz, Lindenthal.

Hrasche, Flödnik mellett, 1887. szept. 12.
Igen tisztelt uram!
Isten akarta, hogy az ön pilulái kezemhez jussanak s ebből kifolyólag irhatom önek a következőket: Gyermekegységben levén meghűltem, úgy, hogy dolgaimat többé képtelen voltam végezni s biztosan meghaltam volna, ha az ön csodáhatásu pilulái nem mentettek volna meg. Isten ezerszeres áldása legyen ezért önön. Tudom, hogy az ön pilulái tökéletesen helyre állítják egészségem, hogy másoknak is visszaadják az egészséget.
Kulffez Teréz.

Bécsújhely, 1887. decz. 9.
Nagyon tisztelt uram!
Forró köszönetet mondok önnek 60 éves nagynéném nevében, ki öt évig chronikus gyomorhájban és vízkórságban szenvedett. Az élet már igazán kin volt rá néve és már azt hitte, hogy vége van. Véletlenül kapott egy csomagot, az ön kitűnő vértisztító-piluláiból és hosszabb használat után ez meggyógyította.
Tisztelettel
Weinzettel József.

Eichengrabramt, Gföhl 1889. márcz 27.
Tisztelt uram!
Mivel teljesen meg vagyok elégedve az ön piluláival ismételve kérek 4 csomagot az ön igazán hasznos és kitűnő piluláiból. Nem

tudom eléggé kifejezni legnagyobb elismerésemet a pilulák jóságá miatt. És ezeket a hol csak tehetem, ajánlani fogom a legmelegebben minden szenvedőnek. S ezennel felhatalmazom önt, hogy ezen köszönet-nyilvánításomat bárki előtt kinyilváníthassa.
Teljes tisztelettel
Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, oszt. Szilészia, 1886. okt. 8.
Tisztelt uram!
Legszívesebben kérem, hogy nekem Általános vértisztító-labdacsából egy 6 dobozból álló csomagot küldjön. Csak csodálatos piluláinak köszönhetem, hogy gyomorhájomtól, mely öt éven át kínzott megszabadultam. Soha sem fogom nékülözni ezen pilulákat s egyuttal mélyen tisztelt uraságodnak meleg köszönetet fejezem ki.
Legmélyebb tisztelettel
Zwickli Anna.

Bernhardi alpesi növény-liquor, W. O. Bernhard, Bregeu Z. Egy üveg ára 2 frt 60 kr, egy fél üveg 1 frt 40 kr, egy negyed üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs a legjobb szer minden köszvényes és csuzos bajoknak: gerinczagy bántalmaknál, inszagatózás, Ischias, migrán, nervozus fogfájás, főfájás, fülzaggatózás stb. Egy tégely 1 frt 20 kr.

Pserhofer J. angol csodabalsama 1 üveggel 50 kr.

Fagyás ellen balsam, Pserhofer J; évek óta ismeretes, mint legbiztosabb szer mindennemű fagyás ellen épen úgy mint régi sebeket stb. 1 tégely 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Stoll Kola-Braeparatuma kitűnő erősítő gyomor és izom számára.

Kola Elixir vagy bor, 1 liter 3 frt, fél liter 1 frt 85 kr., egy negyed liter 85 kr.

Pserhofer J. Golva-balsam, nélkülözhetetlen szer a vastag nyak ellen. 1 üveggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Pserhofer J. élet-essenciája (Prágai cseppek) rossz emésztés, mindennemű altesti bántalmaknál kitűnő háziszert. Egy üveg 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Pserhofer J. utifüle, általánosan ismert kitűnő háziszert minden katarus, rekedtség, görcsös köhögés stb ellen. Egy üveg 50 kr. két üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Fenyő-pomádé, Pserhofer J., évek hosszú sorra óta az orvosok által is elismert legjobb szer minden hajnövesztő szer között. Elégansul kiállított nagy adag 2 frt.

Általános flastrom. Stendel tanártól, mindennemű rossz feké ellen, ütéstől, vagy szurásból származó sebekre, sőt régi időközben fel-fel ujló láb fekélyeknél is, csökönös mirigy daganatoknál, fájdaimas köröm méregnél, sebes és gyuladásban levő emlőre, köszvényes lábakra és hasonló bajoknak megbecsülhetetlen. Egy tégely 50 kr, bérmentve 75 kr.

Általános-tisztító-só. Bullrich A. W. kitűnő szer a rossz emésztés minden következményei ellen és pedig: Felfújás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorégés, aranyeres bántalmak, szorulás stb ellen. 1 csomag 1 frt

Ezen itt említett szereken kívül még az összes osztrák és magyar újságokban hirdett bel- és külföldi orvosi specialitások raktáron tartatnak és a raktáron nem levő szerekről felszólításra készséggel és legelőcsobban gondoskodva lesz.

A szállítás postán leggyorsabban lesz eszközölve a pénz előleges beküldése mellett nagyobb megrendelések utánvétel mellett is.

Pserhofer J. gyógyszerára „zum gold. Reichsapfel“. Bécs, I. Singerstrasse 15.

Egyedül csak azon pilulák valódiak, melyeknek használati utasítása Pserhofer J. névalírásával van ellátva és a melynek minden csomagja tetején, ugyan ezen név vörös írással látható.

Védve bélyeg- és mintajeggyel. Utánzás szigorúan büntetve!